

Eesti meistrivõistlused üksikmängus

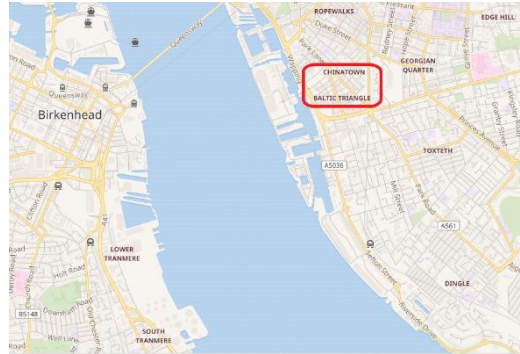
1. augustil 2020, Räpinas

Küsimused: võistkond TÜMK

1. Kui selle tuntud isiku elust tehti dokumentaalsari, siis võis näha teda kujutanud näitleja käsivarrel lohetätoveeringut. Tegemist polnud lohakusega, sest ajaloolisel isikul oligi mõnevõrra üllatuslikult selline tätoveering olemas. Ta lasi selle endale teha nooruspõlves Jaapanit külastades. See reis oli ka muus mõttes meeldejääv, kuna talle korraldati seal ebaõnnestunud atentaadikatse (nn *Otsu intsident*). Kellest on jutt?

2. Millises ametis on alates 2019. aasta juulist itaallane David Maria Sassoli? Tema ametiaeg kestab 2021. aasta detsembrini ning ilmselt on tal võimalus ka uuesti kandideerida.

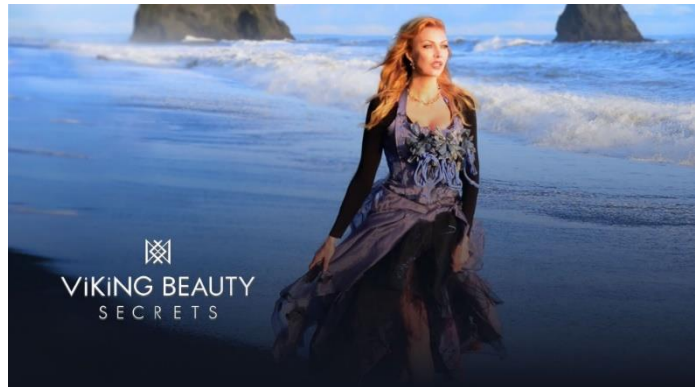
3. Kui laulusõnade järgi võiks Eesti piir käia vastu Hiina müüri, siis ühes maailma linnas see peaaegu nii ongi. Linnas olev kvartal nimega Baltic Triangle asub kõrvuti Chinatowniga. Kvartali nime päritolu on ebaselge, aga üks võimalik seos on, et sealkandis ladustati Läänemerelt (Baltic Sea) imporditud puidukraami. Millises linnas see kvartal asub?

4. See Telefonica omanduses olev bränd on 22 miljoni tarbija ning 42 % turuosaga Hispaania suurim mobiilioperaator. Suur tegija ollakse ka Ladina-Ameerika turgudel. Kuid meie inimesele on see eelkõige tuntust kogunud spordimaailmas. 2011. aastast ollakse nimesponsoriiks ühele rattatiimile, kus on nime teinud sellised suurkujud nagu Alejandro Valverde, Nairo Quintana ja Richard Carapaz. Mis brändist on jutt?

5. Kuidas nimetatakse (reeglina pallimängude) turniiridel alagruppe, kuhu loosi tahtel satub tugevaid soosikuid rohkem kui sellest grupist neid edasi pääseb?

6. Viking Beauty Secrets on looduskosmeetikabränd, mida Eestis hankida on keeruline, kuid mis on ometi Eestiga lähedalt seotud selle looja kaudu. Oma brändi reklaamib naine modellina sageli ka ise. Praegu Ameerikas elav kaunitar on siin ilma teinud ilumaailmas ning pürginud lavadele ka lauljana. Viimati oli temast ajakirjanduses juttu seoses tema endise töökohaga seksuaalkurjategijaks osutunud endise moemagnaadi Peter Nygårdi juures. Kes?

7. Paolo Sorrentino telesarjas „Uus paavst“ („The New Pope“) kohtub uueks paavstiks valitud Johannes Paulus III (John Malkovich) mitmete kuulsustega (kes mängivad iseennast). Sealhulgas ka ühe „parim enne möödas“ filmidiivaga. Meeldiva vestluse käigus tahab jalg üle põlve istuv naine ühtäkki jalga vahetada. Paavsti käsul pööravad ruumis viibivad pühamehed pea kõrvale, naine tõstab põlve ning seejärel võivad vaimulikud pea tagasi pöörata. Kes oli paavstil külas?

8. Kuivõrd Gerald Durrelli „Minu pere ja muud loomad“ (ning selle järjed) on autobiograafilised teosed, siis käib sealt läbi mitmeid ajaloolisi isikuid. Üks neist on ameerika kirjanik, kes oli Gerald vanema venna Larry hea sõber ning käis neil külas ka Korful. Mehe kiiksuks oli usin alastikultuuri viljelemine. Kes (1891-1980)?

9. Seda igapäevaelu abimeest kasutati juba keskajal, mil see oli enamasti tehtud pärgamendist ja fooliumist. Esimeste kasutajate seast leiab Inglismaa kuninganna Elizabeth I nime, ametlikult tulid need „asjandused“ kasutusele 1850-ndatel. Terminina on see jõudnud ka virtuaalmaailma, olles üheks lisanduseks just veebibrauserites. Millest on jutt?

10. VEB Klingenthaler Harmonikawerke (KHW) oli Saksa DV pillifirma, mis riikliku ettevõttena kestis 1949-1990. Kui biitmuusikasõpradele oli tuntud elektriorel Vermona, siis millise suurejoonelise nimega akordione firma valmistas?

11. 1881. aasta juulis tulistati USA presidenti James Garfieldi, mille järel ta ka mõni kuu hiljem suri. Mida president parasjagu tegi (või kus ta oli), kui mõrtsukas teda tulistas? Antud tegevus on ka tavaline küsimuse autori jaoks.

12. Dollarimärk on üks tuntumaid sümboleid, kuid sama märk tähistab ka üht teist rahaühikut. Millist? Keelest, mille rahaühiku nimi tuleb, tähendab selle nimi *raskust* või *kaalu*. Praegu on ühik kasutusel kaheksas riigis (kõik asuvad ühe suure erandiga ühes maailmajaos), aga ajaloo vältel on sellenimelist raha kasutanud veel 14 riiki.

13. Milline India ookeani saareriik on tuntud ka Parfüümisaarte nime all? Hüüdnimi tuleneb sellest, et sealt pärineb 80 % ylang-ylangist, millest toodetud õli on aga paljude kalliste parfüümide koostisosa. Ylang-ylang ei ole sealjuures saartel kohalik taim, vaid istutati sinna 19. sajandil.

14. Igale inimesele ikka Facebooki fännklubi ei tehta. Kes on see hinnatud meditsiinitegelane, keda te pildil näete?

15. Selle suve üks kuumemaid korvpalliuudiseid olid Šarunas Jasikevičiuse siirdumine FC Barcelona lootsiks. Kaunase Žalgirise peatreener oli ta 2016. aastast. Kes oli aga Žalgirise peatreener vahetult enne teda? Mängijana tuli mees kolmekordseks NSV Liidu meistriks ning võitis 1992. aastal olümpiapronksi. Treenerina juhendas ta viimati Nanjingi Monkey Kingsi.

16. Veel 2007. aastal oli Ermou kaubatanav maailma kümne kõige kallima ja eksklusiivsema kaubatanava hulgas. Nüüdseks on see hiilgus vaikselt kuid järjekindlalt kadumas. Millise Euroopa pealinna ostutänav oli/on Ermou tänav?

17. Steven Spielbergi „Schindleri nimekiri” (1993) oli enamjaolt mustvalge film, kuna tegevusaeg ja tegevused näitavad inimkonna süngemat poolt. Siiski on filmis värvilist mantlit kandev kolmeaastane tüdruk. Seda siis, kui natsisõdurid likvideerivad Krakovi juudigetot, tatsab üks tüdruk seal tekkinud kaoses rahumeelselt ringi. Hiljem näeb Oskar Schindler lapse elutut keha ühel kärul lebamas. Mis värvi mantel tüdrukul oli?

18. Aasta on 1950. Fotograafiks Robert Doisneau. Linnaks Pariis. Mis on selle maailmakuulsa foto nimi?

19. Viimase aasta-paari jooksul on internetis populaarsust võitnud Benjamin Aidoo poolt juhitud grupp Ghana seltsimehi, kelle tegevus on saanud aluseks mitmetele videotele ja meemidele. Seltskond pakub ühte teenust, mille traditsioonilisele läbiviimisele on nad lisanud koreograafilised elemendid. Mis tegevusala esindajatega on tegemist ehk mis teenust nad pakuvad?

20. Muusikute ja kriitikute vahel valitseb sageli mõistmatus. Kuid sellest mõistmatuses on arenenud ka maailmakuulsa artisti nimi. Algselt triona tegutsenud bänd kasutas nime Darlin. Üks kriitik polnud algajatest ülearu vaimustuses ja kasutas nende muusikast kirjutades väljendit, mille bänd endale napsas ja hilisem oli juba ajalugu. Mis kooslust kuulete?

Eesti meistrivõistlused üksikmängus

1. augustil 2020, Räpinas

Küsimused: võistkond TÜMK

21. Sünnipärase nimega Ambrogio Damiano Achille Ratti't (1857-1939) võib julgelt nimetada tänapäevase Vatikani ehk Püha Tooli rajajaks. Siidivabrikandi poja eestvedamisel sündis 11. veebruaril 1929 territooriumilt pisike, aga mõjult suur riik. Ratti paavstiks saamine 1922. aastal polnud kerge, temale kasulik otsus sündis konklaavis alles 14. voorus. Tema ajal tunnistati pühakuks näiteks Thomas More ja Lourdesi Bernadette. Kellest on jutt?

22. Küsitaval hotelliketil on kokku kümme hotelli. Tallinnas kuuluvad ketti näiteks Europa ja Susi, aga ka Laulasmaa Spa. Mis kett? Sama nime kannab kreeka mütoloogias Kronose ja Rhea esimesena sündinud järeltulija.

23. Harilik kolmoga (*Triacanthus biaculeatus*) on India ookeanis ning Vaikse ookeani lääneosas elav kalaliik. Indias kasutatakse teda ka toiduks. Seal on antud talle ka ühe masina järgi, mida kala oma ogade tõttu meenutab, teine nimi. Millise masina järgi on kala kutsutakse?

24. Kui tavaliselt oleme harjunud, et kosmosereise märgivad mingi nimi ja number, nagu näiteks Vostok 5, siis antud juhul tähendab küsitav kombinatsioon USA mehitatud kosmoselendudele alusepanijaid. NASA tegi grupi seltsimeeste nimed teatavaks 9. aprillil 1959. Kõik olid ametilt sõjaväelendurid. Sealhulgas olid nimekamatest esimene ameeriklasena kosmoses käinud John Glenn ning kõige vanemana Kuul käinud ja ka seal golfi mänginud Alan Shepard. Kuidas seda gruppi nimetati (nimi ja number)?

25. Mootorrataste ringrajasõidu MM-sarjas võisteldakse kolmes masinaklassis. Kui kõige võimsamate masinate sari kannab Moto GP, siis kuidas nimetatakse kahte ülejäänud masinaklassi? Nende vanad nimetused punkte ei too.

26. Oleme harjunud, et täisealiseks loetakse vähemalt 18-aastast inimest, siis juutide seas on asi vähe teisiti. Siin saab poiss meheks 13-aastaselt, tüdruk naiseks erinevate juudi seaduste järgi kas 12- või 13-aastaselt. Täiskasvanuks saamise puhul toimub pidulik tseremoonia, kus loetakse pühakirja (toorat) ja palveid ning jagatakse kingitusi. Samuti ei nuhelda lapsevanemat jumala poolt enam laste pattude eest. Kuidas nimetatakse seda tseremooniat? Meheks ja naiseks saamise puhul on tseremoonianimes üks täht erinev.

27. Näete pildil ühte Elva poissi, kes kindlasti tulevikus kinnistab end oma valdkonnas kuldsete tähtedega ajalukku. Keda näete?

28. Inglise kirjanik Cressida Cowell alustas selle lasteraamatute sarjaga 2003. aastal ning tänaseks on ilmunud kokku 12 teost (sarja avateos ilmus eestikeelsena läinud aastal). Sarja põhjal on tehtud ka kolm täispikka multikat (kolmas jõudis kinodesse samuti eelmisel aastal). Mis nime kannab see raamatusari? Sarja peategelased kannavad eesti keeles nimesid Kokutis ja Hambutu.

29. Mehhikos Chihuahua osariigis Vasekanjoni piirkonnas elab põliselanike rahvas tarahumarad (raramurid). Rahvas on tuntud oma teatud võimekuse poolest, mida harrastavad peamiselt küll nooremad. Millega tegelevad tarahumarad, mistõttu on nad kuulsad üle maailma?

30. Kes on see helilooja, kelle 26. sümfooniast peeti kuni 1907. aastani Mozarti 37. sümfooniaks? Mees on aga eelkõige tuntud kui ühe teise helilooja noorem vend.

31. Millise nimega kuningaid on Norrat selle ajaloo vältel kõige enam valitsenud? Mõlema nimega kuningaid on hetke seisuga seitse. Täpsustuseks – peame silmas Norra enda valitsejaid, mitte näiteks maad valitsenud Taani kuningaid.

32. USA ajaloo kolmas presidendi tagandamisprotsess lõppes Donald Trumpi õigeksmõistmisega. Hääletus järgis üldiselt partei joont. Erandiks oli vaid üks senaator, 2012. aasta presidendikandidaat, kes väidetavalt esimese senaatorina USA ajaloos toetas oma parteikaaslaste süüdimõistmist (võimu kuritarvitamise punktis). Kes?

33. See loom jaguneb tegelikult kaheks eraldi liigiks. Teadlased uurisid põhjalikult nende geene, kõrvutades 65 isendil kogu genoomi, lisaks veel 49 isendil eraldi Y-kromosoomi geene ja 49 isendil mitokondrigeene. Kõigis kolmes geenivaates oli nende hinnangul piisavalt palju erinevusi, et pidada himaalaja ... ja hiina ... omaette liikideks. Geenipõhist liigieristust toetab ka kahe liigi isendite mõnevõrra erinev välimus, eeskätt karvatooni ja sabatriipude poolest. Mis loomast on jutt?

34. Üks populaarsemaid võidusõidumänge on Nintendo toodetav „Super Mario ...“, kus Mario ning tema sõbrad ja vaenlased kimavad erinevatel ringradadel. Millist tüüpi sõidukiga võiduajamine peamiselt käib? See kajastub ka mängu nimes.

35. Kui liita kokku Madridi Reali, Müncheni Bayerni ja FC Liverpooli poolt võidetud oma maa meistritiitlite hulk, siis mis arvu kokku saate? Ühtlasi on see vajadusel ka meie mängu viigilahutuseks.

36. Näete vesipiipu, mis leiab kuritarvitamist nii narko kui ka legaalsete ainete tarvitamisel. Kuid küsime atribuudi rahvusvahelist nime, mis on sama ühe auhinnalembelise filmilavastaja omaga. Mis on see ühendav nimi?

37. Milline üks läbi aegade populaarsemaid noorteseriaale räägib Zack Morrise ja tema sõprade elust ning seiklustest Bayside'i keskkoolis? Eestis oli sari eriti populaarne 1990ndatel.

38. Sellest 1930. aastatel veel üsna pisikesest Lõuna-Eesti külast oli 1950. aastaks saanud rajoonikeskus ning seetõttu kerkisid Anton Soansi juhtimisel sinna mitmed uhked majad, sealhulgas ka nähtav administratiivkeskus. 1959. aastal jäi asula oma rajoonikeskuse staatusest aga ilma ning maja muudeti internaatkooliks, mis tegutses hoones 2014. aastani. Kus selline Tartu raekoda meenutav hoone asub?

39. Pamplonas toimuv igasuvine festival (ilmselt küll mitte sellel suvel), mille kulminatsiooniks on härjajooks, on pühendatud väidetavalt kolmandal sajandil elanud pühamehel, kes on ka linna kaitsepühakuks. Kellele? Sama eesnime kannab ka üks kunagine tituleeritud Hispaania jooksumees.

40. Küsime tõusvat tähte Eesti mõminaräpi maailmas. See 19-aastane nooruk lõpetas sel aastal keskkooli, kuid on juba tuntust kogunud kirjutades laule koos 5miinuse ja Elina Borniga. Tänavusel Eesti Muusikaauhindade jagamisel sai teda koos 5miinusega ka laval näha, kus nad esitasid koos oma hitti „Paaristõuked“. Kes?

41. Pärast oma ainsa lapse surma sai see perekond üle 200 lapsendamispakkumise. Pereisa ise soovis lapsendada poja klassivenda (ja hilisemat tuntud jalgpallurit) Richard Kuremaad. Poisi voorimehest isa polnud sellega aga päri. 1928. aasta juulis võttis perekond enda juurde elama pereema vennapoja Aleksei Kruszewski, kelle vanemad elasid Nõukogude Venemaal. Mis perekond?

42. USA politsei poolt kahtlusaluse vahistamisel ettelõetavat teadaannet, et „*neil on õigus vaikida ja nende poolt öeldud võidakse kasutada kohtus tõendina nende vastu (jne.)*” kutsutakse kõnekeeles „..... *warning*” - kus punktiirile asetub nimi ühest kohtuasjast, kus vahistatu kaebas selle rikkumise tõttu. Seda nime on kasutatud nii eesnimena (näiteks advokaadi tegelaskuju „Seksist ja linnast“ või Orlando Bloomi supermodellist ekskaasa) kui perekonnanimena - näiteks üks Prantsusmaa (endine) suusataja või „Hamiltoni“ (muusikal) ja „Moana“ (film) helilooja. Mis nimi sobib punktiirile?

43. See sugukond kärbselisi hõlmab endas umbes 3000 liiki üle maailma, Eestis elab neid 30 liiki. Need suurte eredavärviliste silmadega putukad tegutsevad päeval, eriti aktiivsed on nad juunis-juulis. Inimesed on hästi tuttavad agressiivsete emastega. Lisaks sugukonnale nime andnud putukatele kuuluvad sinna ka kibunad ja sõgelased (viimaseid kutsuvad rahvasuu ka lätlasteks). Mis sugukond?

44. Mis tüüpi laevadest oli esimene 1877. aastal valminud Zoroastr? Laev valmis vendade Nobelite tellimisel.

45. „..... *„Til I Die*”, pidi olema algselt klubi edukas tagasipöördumine Inglismaa kõrgliigasse. Aga dokumentalistide rõõmuks läks hoopis teisiti. 2017/18 hooaeg oli täielik katastroof, kukuti suure mürtsuga pika ajalooga klubina hoopis kolmandasse liigasse. Vihased fännid, distsiplineerimatud mängijad ja ükskõiksed omanikud tegi ajaloo ühe parima spordisarja ja Netflixi hiti. Klubi on 6-kordne Inglismaa meister (viimati küll 1936) ja kahekordne karikavõitja (1973 tuldi Inglise ajaloos teise klubina karikavõitjaks madalamas liigas olles). Mis klubi tuleb punktiirile panna?

46. Järgneb väike patukahetsus. Tegin kevadel Kuldvillakusse küsimuse Caesari salati kohta, mille järel sain pahast tagasisidet Villu Tammelt, kes polnud rahul sellega, et olin salati üheks põhikomponendiks märkinud kana. Viimane on tõesti lisand, mitte põhikomponent. Milline salatiliik kuulub aga selle salati põhikomponentide hulka?

47. Telia tekitas eelmise aasta oma vaatajale uue telekanali, kus muuhulgas tuleb ekraanile Antarktika 200 ekspeditsioonist pajatav 10-osaline Bellinghauseni telesari. Siit sai/saab vaadata naiste tiptasemel tennist, korvpalli Eesti-Läti ühisliigat ning Soome jäähoki kõrgliigat. Mis telekanal?

48. Elena Ferrante menuraamat „Minu geniaalne sõbranna“ ning selle järjed jutustavad kahe neiu Elena (Lenu) ja Lila pikaajalisest, kuid üsna heitlikust sõprusest. Sündmustik algab 1950. aastatel ning lisaks inimestele on keskel kohal ka linn, mille agulist enamuse tegelasi pärineb. Ka raamatusarja kutsutakse selle linna järgi. Mis linn?

49. „..... *midagi kuulda peale klaaside kõlina ja müüsrõõmu klõbina,*“ kirjutas Oskar Luts. Mis on see müüser, millest ta kirjutas? Seejuures ei küsi me sõjandusega seotud terminit, sest seal tähendab müüser 152–400 mm kaliibriga suurtükki. Küll aga küsime seda müüsrõõmu, mida olete suure tõenäosusega igauks näiteks köögis kasutanud. Kui ei ole, siis näinud olete seda ikka.

50. Kuulete 40 aastat tagasi 5. aprillil asutatud bändi loometee viimaseks jäänud lugu „Hallelujah”, mis ilmus esmakordselt kollektiivi koodana kogumikul „Part Lies, Part Heart, Part Truth, Part Garbage 1982-2011”. Mis ansambel?

51. Janitšaride mütsi *börk'i* eesotsas asus omamoodi vutlar ühe igapäevase tarbeeseme hoidmiseks. Lisaks praktilisele tähtsusele, oli see ese janitšaride jaoks oluline sümbolistlikult, iseloomustades neid kui vennaskonda, kes sõid, magasid, võitlesid ja surid üheskoos. Mis ese?

52. Millist nime kannab Soome riiklik hasartmängumonopol? Kuigi ametlikult eksisteerib praegune ettevõtte alles 2017. aastast (tekkis kolme senise firma ühinemisel), loodi praeguse monopoli eelkäija juba 1940. aastal. Ettevõtte on ka meeste jalgpalli meistriliiga nimisponsoriks.

53. Pildil oleva linnu talvine arvukus on Eestis suurenenud, sestap on ta meil täiesti tavaline tegelane. Ometi äratavad lume taustal ringi lendavad parved või toidumajas rüselevad tegelased lihtsalt tähelepanu. Lind on umbes varblasesuurune. Ta on hõlpsalt äratuntav ereda kollakasrohelise kõhualuse ja oliivrohelise sulestiku järgi. Vaatamata jässakale kehakujule on ta vilgas lendaja. Enamasti nad lähevadki talveks minema soojematele maadele, kuid päris suur osa küsitavaid linde jääb ka talvituma. Mis lind?

54. See on värvusetu, praktiliselt lõhnata, nõrgalt happelise reaktsiooniga desinfitseeriv vedelik. Harilikult kasutatakse 3%-list lahust, mis toimib nõrgalt kootavalt (adstringeerivalt) ning võib sulgeda kapillaarse verejooksu. Vedelikku kasutatakse kõige enam marrastuste ja haavade desinfitseerimiseks. Millest on jutt? Et vedelikust ei jääks liiga ühest muljet, siis 1957. aastast oli see Vene mereväes kasutusel torpeedokütusena ning oli peamiseks põhjuseks, miks hukkus allveelaev Kursk.

55. Kui vormel-1s on tavaliselt Grand Prix määratletud kas riigi või geograafilise asupaiga järgi, siis 1981-82 USA-s Las Vegases toimunud etapp sai nimetuse hotelli järgi. Majutuspaik ja meelelahutuskeskus avati 1966. Mis hotell?

56. Millises Eesti linnas pruulitakse Cimze õlut? Tegemist on 5,2 % Kraft Lageriga ning pruulijaks on naaberlinnas asuv õlletehas.

57. See daam sai käesoleva aasta märtsis pärjatud Ants Lauteri nimelise noore lavastaja preemia Henrik Ibseni „Rahvavaenlase“ lavastamise eest Draamateatris. Tõenäoliselt on ta aga laiemalt tuntud hoopis osalemisega ühes teleseriaalis. Kes?

58. Kes on see kunstnik, kelle kalleim maal „Silver Car Crash (Double Disaster)“ müüdi 2013. aastal oksjonil 105,4 miljoni dollari eest? Maal pärineb aastast 1963.

59. Kui vaadata Eestis ilmuva perioodika trükinumbreid, siis ajakirjade arvestuses oli veel paar kuud tagasi üsna suveräänne liider just see väljaanne – tiraaž umbes 34 000. Ajakiri ilmub neljapäeviti ning lisaks põhisisule võib kaante vahelt leida ka dr. Vassiljevi terviselehekülje, kokandusveeru, lastelehe, ristsõnad ja horoskoobi. Milline ajakiri?

60. Kes laulab? 1981. aastal sündinud laulja esitas oma töötlust tuntud laulust telesaates „Laula mu laulu“.

61. Kui Vaino Väljas jäi EKP juhi nimel peetavas võimuvõitluses Karl Vainole alla, pakuti talle väärrikaks taandumiseks NSV Liidu suursaadiku ametit. Lõpuks jõudis ta seda ametit pidada kahes Ladina-Ameerika riigis. Millistes?

62. 21. märts 2020. COVID-19 paneb oma stiilsed piirid. Näete ühe riigi valitsuse ametisse vannutamist. Mis riigis selline „maskiball” toimus?

63. Küpros pole just ülemäära suur, kuid on põhimõtteliselt ära jagatud kolme riigi vahel. Esmalt päris Küprose Vabariik – maailmas üldtunnustatud üksus, mida ei kippu ainukesena tunnustama Türgi. 1974. aasta mäsu järel tekkis Põhja-Küprose Türgi Vabariik, mida tunnustab loomulikult ainult Türgi. Kui Küpros 1960. aastal iseseisvus, jättis endine emamaa aga Suurbritannia endale rahutusse piirkonda kaks sõjaväebaasi. Seal elab kokku 11 500 inimest. Mis nime need kaks baasi kannavad?

64. Jaan Einasto on meenutanud, et 1960. aastatel tuli Tõravere observatooriumisse tööle tuntud teadlane, kes oli sattunud vastuollu kõrgemate võimudega. Osalt võis olla põhjuseks tema endine abikaasa, kelle õiget nime enamik astronoomidest ei teadnud, keda kutsuti aga Loodusõnnetuseks. Ta oli pisut nupust nikastanud ja arvas, et on suur teadlane. Ta kogus mitmesuguseid dokumente, mida ta vahel šantaažiks kasutas, ja üritas inimestelt oma tegemiste jaoks raha lunida. Sellega oli ta tuntud ka Tallinnas ja Moskvast, nii et kõikjal püüdsid inimesed ta eest pakku minna. Kes oli see tülitakitaja?

65. 2006. aastal naasis ta mängijana tipptasemel tennisel ja osales rootslase Jonas Björkmaniga paarismängus kahel turniiril, millest ühe ta võitis. Sellega on ta ainus mängija, kes võitnud ATP-turniiri neljal aastakümnel. Kes on see legend?

66. Jaapani köögis on populaarsed peenikesed *soba* nuudlid. Neid võidakse valmistada ka muust jahust, kuid milline jahu on see õige, millest neid nuudleid valmistatakse?

67. Küsime aina suuremat populaarsust koguvat täiskasvanutele mõeldud multikat, mis sai oma esimese osa 2013. aastal ning tänaseks on sarjal neli hooaega. Sari jutustab, kuidas hullust teadlasest vanaisa ja tema lapselaps seiklevad erinevates universumites ja dimensioonides ning satuvad igat sorti sekeldustesse. Mis multikas?

68. Küsitav kirjanik suri üksinduses oma korteris. Tema surnukeha leidsid Kalju ja Asta Lepik, kes palusid kojanaisel ukse varuvõtmega avada, kui küsitav polnud telefonikõnedele vastanud. Surnukeha ülevaatuse ja kaudsete tõendite põhjal (esiku põrandal olnud ajalehed) määrati oletatavaks surmakuupäevaks 19. juuli 1977. Kes niimoodi kurvast üksinduses siit ilmast lahkus?

69. Ameerika Ühendriikides on hakatud ebameeldivat (keskealist) naisterahvast kutsuma just nii. Reeglina on see naine valge nahavärviga, inglise keelt kõnelev, privilegeeritud seisuses, pretensioonikas ning ennasttäis, ta nõuab igas vähegi ebamugavas olukorras kohe juhatajat. Sageli on tegemist ka paadunud rassistiga. Milline naisenimi?

70. Selle tulevase kultusbändi liidrist laulja alustas muusikukarjääri punkbändis Palat nr. 6. Talle tuntust toonud bänd tegutses algaastail lohiseva sleppnimega Garin ja Hüberboloidid. Kuna põhiliselt esineti duona, siis see nimi ei rahuldanud noormehi mitte kuidagi. Arutluse all olid nimed Jarilo ning Pioneerid, kuid suurt kuulsust toonud nimi leiti 1982. aasta märtsis Leningradis Moskva prospektil asuva kultuuriasutuse Kosmonaut katusest. Mis bändist on jutt?

71. Nii nagu 1979. aastal tungisid Kambodžasse naaberriigi Vietnami väed ja kõrvaldasid võimult Pol Poti, tungisid samal aastal naaberriigi väed Ugandasse ning kõrvaldasid võimult ebameeldiva diktaatori Idi Amini. Mis riigi väed?

72. II pensionisamba ümber kestev kisa on hetkeks vaibunud, seega järgmine küsimus. Mis aastal sündinutele ja noorematele on seni olnud pensionisambaga liitumine kohustuslik?

73. Selle jõe ülemjooks oli pikka aega eurooplastele tundmatu ja alles 19. sajandi lõpus taibati, et selleks on Kailashi mäelt algav Yarlung Zangpo jõgi. Raamatus „Kapten Granti lapsed“ pidi kogemata kombel laevale sattunud professor Paganel tegelikult minema otsima hoopis selle jõe lähteid (raamatus nime all Yaro Tsangpo Tsu). Mis jõgi?

74. Väidetavalt sisaldab pingviinisõnnik nii palju lämmastikühendeid, et lindude kolooniate ümber olevatest guanolademetes valitsev õhkkond võib mõjutada neid uurivate teadlaste nii vaimset kui füüsilist tervist. Nimelt eraldub sealt ühend, mida muidu kasutatakse peamiselt meditsiinis, kuid mõnikord ka „kaifi“ saamiseks (sellega seoses jooksis märtsis uudistest läbi kahe noore maletaja surm Moskvast). Mis ainest on jutt? Piisab tavanimetusest.

75. Millise spordiala võistlused Berliini olümpial toimusid tenniseväljakutel? Tennis ei ole õige vastus, samuti ei küsi ma vehklemise epeeturniiri.

76. Oma tagumiku suurendamine ja vormimine on üks maailma kalleimaid iluoperatsioone. Selle annab teatud juhtudel ühitada rasvaimuga, sest seesama mujalt võetud rasv pannaksegi kannikate sisse. Kel liigset rasva ei ole, neile paigaldatakse silikoonid. Operatsioon ning selle tulemusel saadav prink tagumik kannavad aga ühe suure riigi nime. Millise? Sama riigi nime kannab veel vähemalt üks oluline iluprotseduur.

77. Ernst Stavro Blofeld on James Bondi surmavaenlane, kes ikka ja jälle välja ilmub. Tema kehastajaid filmides on olnud rohkem kui Bondil endal – kaheksa. Kes mängis Blofeldi filmis „Spectre“ ja mängis ka peatselt kinodesse jõudvas „No Time to Die“?

78. See lauljana tuntud mees (sünd 1959) on ka hinnatud fotograaf. Ta huvitub enim autoportreedest, sestap leiab tema piltidelt mitmeid ta sõpru meelelahutuse, moe ja kunsti maailmast. Samas on ta jäädvustanud ka haavata saanud noori Briti sõdureid ning Londoni kodutuid. Tema näitus „Päevalgel“ on veel mõnda aega kättesaadav eestlastele. Kes?

79. Sellele kuulsale Pariisi aiale pani aluse 1612. aastal Marie de Medici, Henry IV lesk. Aiast on palju juttu Victor Hugo „Hüljatutes“, Selle nimeline plaat oli Joe Dassinil. Sellest aiast tehtud pilt on Tame Impala „Lonerismi“ esikaanel. Siin aias jalutades sai oma Nobeli kirjanduspreemiast teada Patrick Modiano 2014. aastal. Mis aed?

80. Küsitav muusik ja laulja lahkus 1970. aastate teises pooles ansamblist, millega ta sai kuulsaks ning alustas soolokarjääri. Aastatel 1977-1982 andis mees välja neli sooloalbumit, millele ta ei pannudki nime. Need kannavad järjekorranumbreid I-IV ning mitteametlikult kutsutakse neid albumeil olevate tuntumate lugude järgi (vastavalt „Car“, „Scratch“, „Melt“ ja „Security“). Alles 1986. aastal ilmunud album sai endale ametliku nime („So“). Kellest on jutt?

81. 11. septembri terroriaktid polnud kaugeltki esimeseks korraks Ühendriikide ajaloos, kui pilvelõhkujat rammis lennuk. Sarnane sündmus leidis aset 28. juulil 1945. Toona oli põhjuseks see, et pommitaja B-25 eksis tihedas udus ära. Kuna õnnetus toimus nädalavahetusel, siis hukkus koos piloodiga kokku „ainult“ 14 inimest, Millisesse hoonesse lennuk sisse lendas?

82. Sarjas „Pank“ mängis Evelin Võigemast pankuriprouat, kuid näitleja on tunnistanud, et tegelikult ei jaga ta pangandusest suurt midagi. Siiski küsis ta aeg-ajalt nõu oma tädipojalt, kes valdkonnaga märksa rohkem on kursis. Kes on see sugulane?

83. Indoneesia pealinn Jakartal on New Yorgist inspireeritud hüüdnimi. Küll ei ole see loomulikult Suur Ōun, vaid hoopis Suur ... Punktiirile sobib üks sellele piirkonnale iseloomuliku vilja nimi. Millise?

84. Milliseid näärmeid on inimesel kahte tüüpi: ekriin- ja apokriinnäärmed? Neist esimesi on inimesel arvukamalt.

85. See on maailma vanim kelgusportideks kasutatav jäärada ja ainuke rada, mille valmistamine toimub loomulikult teel. Kuna jää iseloom võib 1722 meetri pikkusel rajal olla iga aasta erinev, siis klassikaliselt rajarekordeid seal ei püstitata. Ametlikult avati 1904. aasta esimesel päeval. Enamus 16 kurvist on saanud oma nime inglise keelest, siin on näiteks Tree (Puu) kurv, Telephone (Telefoni) kurv. Aga oma kurvid on olemas Eugenio Montil ning ainukestel raja klubiliikmetel-olümpiavõitjatel Anthony Nashil ja Robin Dixonil. Mis rajast on jutt?

86. Millise igapäevase toiduaine lõikamiseks on mõeldud see nuga? Selle nime all müüakse seda ka poes.

87. Ant ja Dec on Briti saartel kõrgelt hinnatud saatejuhid. Kaks meest juhivad (ja on juhtinud) kohalikus teles mitmeid saateid, millest tuntuim on eetris 2007. aastast ning mille väljamõtlejaks on üks teine sama saate tiimi liige. Sama saade on olnud ka Eesti teleekraanil (Kanal 2 ekraanil), kuid erinevalt paljudest teistest riikidest püsima ei jäänud. Mis saade?

88. G. K. Chesterton (1874–1936) oli inglise kirjanik, kes kirjutas kokku 800 proosateost, peale selle veel luulet, esseistikat ja näidendeid. Ta kirjutas ka hunniku krimkasid. Kes oli tema loodud detektiiv, kelle lood ei ole ka Eesti televaatajatele võõrad? Väidetavalt olla ta võtnud tegelaskuju loomisel eeskujuks ühe oma vaimulikust sõbra.

89. Väga tihti ei tule ette et kala järgi saab nime riiklik territoorium. Selle üle võib olla uhke angerjas. Miskipärast on selle Briti koloonia vapil aga kolm delfiini. Koloonias elab kokku ainult 15 000 elaniku ja võimalik et see on ka põhjuseks, et pärast lühikest iseseisvusperioodi (1967-69) Suurbritannia rüpe tagasi koliti. Mis üksusest on jutt?

90. Kuulete noort lauljat, kes on kurtnud, et lapsepõlv oli tema jaoks väga raske, sest ta kasvas üles oma õe varjus. Kõikide tähelepanu oli seitse aastat vanemal õel, kes juba noorelt lauljakarjääriga alustas. Kes on see 2000. aastal sündinud noor naine?

91. Egiptuse vapil ei ole lihtsalt kotkas, vaid seda nimetatakse aastatel 1137-1193 elanud riigimehe ja väejuhi järgi. Kelle?

92. George rajas 1935. aastal omanimelise firma, mille eesmärk oli uurida avalikku arvamust võimalikult objektiivselt – ehk siis valijate poliitilisi eelistusi välja selgitades kaasata küsitlustesse võimalikult representatiivne valim erinevatest huvigruppidest. Sellega seoses keelduti muuhulgas osalemast uuringutest, millega olid otseselt seotud USA Vabariiklik ja Demokraatlik partei. 1936 sai firma tuntuks, kui suutis ette prognoosida Roosevelti taasvalimise presidendiks, vastupidiselt oma konkurentide ennustustele ja tulemuseks oli laienemine nii geograafiliselt (rahvusvaheliseks) kui profiili poolest (lisandusid turu-uuringud). Nimetage mehe perekonnanimi!

93. Minnesota osariigi suurim linn Minneapolis oli hiljuti uudistes esikohal, kuid tegemist ei ole osariigi pealinnaga. Selleks on linn, mis on Minneapolisega kokku kasvanud ning moodustavad koos kaksiklinna. Mis nime see ca 300 000 elanikuga linn kannab?

94. Purdsetete klassifitseerimiseks kasutatakse Udden-Wentworthi skaalat, mis põhineb terasuuruse alusel. Kirjutage lünka puuduv termin, millega tähistatakse 2-64 millimeetrise terasuurusega „ollust“ (skaala on esitatud väiksemast suuremani): savi -> aleuriit -> liiv -> -> veeris -> rahn.

95. Madis Kivilo on juba aastaid kommenteerinud Eestis ühe spordiala võistlusi. Oma katkematu, sorava ja ilmeka jutuvada tõttu on ta saanud hüüdnimeks Mõlamaffia. Mis ala võistlusi Kivilo kommenteerib?

96. Kui lisada Galliano likööri ühele populaarsele kokteilile, saame kokteili Harvey Wallbanger, mis on saanud oma nime tuntud California surfarilt, kes armastas oma võite just sellise joogiga tähistada. Mis kokteilist on jutt?

97. Seda rolli sai esmalt mängida laps nimega Will Sandin. Samas filmis ei pidanud nägu näitama Nick Castle, kuid seda pidi tegema Tony Moran. Esimene film esilinastus 1978. aastal. Kokku on seda tüüpi mänginud filmilinal 13 vähemtuntud näitlejat, neist neli lapsena. Milline filmifrantsiis ja mis tegelane?

98. Kelle või mille kujutamist Jaapani kunstis tähistatakse terminiga „*bijin-ga*“? Eriti iseloomulik oli see mõiste *ukiyo-e* tehnikale.

99. Tänavu postitas Eesti Rahva Muuseumi direktor Alar Karis pärast ühte suuremat prallet Facebookis juuresoleva pildi. Ja mitte juhuslikult. Millele ta selle pildiga viitas? Vastata saab kahe sõnaga.

100. Küsime lõpetuseks muusikategelast, kelle aktivas on kaks ooperit – „Valgus Koordis“ ja „Pirnipuu“. Avalikusele ilmselt tuntuim teos on ooperett „Hermese kannul“ (1946), mis valmis kahasse Boris Kõrveriga. Teos sai hiljem eeskujuks kultusfilmile „Vallatud kurvid“ ja selle tuntuks looks oli „Puhkuse vedame kõik Viljandis“. Kes?

Eesti meistrivõistlused üksikmängus

1. augustil 2020, Räpinas

Küsimused: võistkond TÜMK

1. Nikolai II (LN)
2. Euroopa Parlamendi esimees (TN)
3. Liverpool (LN)
4. Movistar (MS)
5. Surmagrupp (TN)
6. Eha Urbsalu (SiIP)
7. Sharon Stone (viide kuulsale stseenile filmis „Basic Instinct“) (TN)
8. Henry Miller (TN)
9. Järjehoidja (SigP)
10. Weltmeister (MS)
11. Ootas rongi (raudteejaamas) (TN)
12. Peeso (TN)
13. Komoorid (TN)
14. Arkadi Popov (MS)
15. Gintaras Krapikas (TN)
16. Ateena (TN)
17. Punane (MS)
18. „Suudlus“ (TN)
19. Surnumatjad (LN)
20. Daft Punk (MS)
21. Pius XI (MS)
22. Hestia (TN)
23. Helikopterkala (TN)
24. Mercury 7 (Original Seven, Astronaut Group 1) (MS)
25. Moto2, Moto3 (TN)
26. Bar mitzvah (mees), bat mitzvah (naine) (MS)
27. Joosep Matjus (MS)
28. How to Train Your Dragon (Kuidas taltsutada lohete) (TN)
29. (Pikamaa)jooks (TN)
30. Michael Haydn (TN)
31. Magnus, Haakon (TN)
32. Mitt Romney (MS)
33. Panda (TN)
34. Kart (TN)
35. 83 (34+30+19) (TN)
36. Bong (MS)
37. „Saved by the Bell“ („Päästja koolikell“) (TN)
38. Vastseliina (TN)
39. Fermin (Firmin) (LN)
40. Villemdrille (SigP)
41. Laidonerid (TN)
42. Miranda (LN)
43. Parmud (TN)
44. Naftatanker (TN)
45. Sunderland (MS)
46. Rooma salat (LN)
47. Inspira (MS)
48. Napoli (TN)
49. Uhmer (SiIP)
50. R.E.M. (MS)
51. Lusikas (LN)
52. Veikkaus OY (TN)
53. Rohevint (SiIP)
54. Vesinikperoksiid (vesinikühapend) (TN)
55. Caesar's Palace (MS)
56. Valga (TN)
57. Kertu Moppel (LN+MO)
58. Andy Warhol (TN)
59. Teleleht (TN)
60. Hanna-Liina Vösa (SiIP)
61. Venezuela, Nicaragua (LN)
62. Slovakkia (MS)
63. Akrotiri ja Dhekelia (MS)
64. Gustav Naan (TN)
65. John McEnroe (TN)
66. Tatrajahu (TN)
67. „Rick and Morty“ (SigP)
68. Karl Ristikivi (TN)
69. Karen (SiIP)
70. Kino (MS)
71. Tansaania (TN)
72. 1983 (TN)
73. Brahmaputra (LN)
74. Naerugaas (LN)
75. Korvpall (TN)
76. Brasiilia (TN)
77. Christoph Waltz (TN)
78. Bryan Adams (SiIP)
79. Luksemburgi aed (Jardin du Luxembourg) (MS)
80. Peter Gabriel (TN)
81. Empire State Building (SigP)
82. Madis Müller (Eesti Panga president) (TN)
83. Suur Durian (TN)
84. Higinäärmed (TN)
85. Sankt Moritz (Celerina) (MS)
86. Tomatinuga (TN)
87. „Britain's Got Talent“ (talendisaade) (TN)
88. Isa Brown (TN)
89. Anguilla (MS)
90. Noah Cyrus (TN)
91. Saladini kotkas (TN)
92. Gallup (LN)
93. Saint Paul (TN)
94. Kruus (LN)
95. Jalgrattasport (TN)
96. Kruvikeeraja (TN)
97. „Halloween“ ja Michael Myers (MS)
98. (Kaunid) naised (TN)
99. Tartu rahu (šampanja, mida joodi pärast Tartu rahu lepingu allakirjutamist) (SiIP)
100. Leo Normet (MS)

Eesti meistrivõistlused üksikmängus

1. augustil 2020, Râpinas

Küsimused: võistkond TÜMK